

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ แผนการเรียน ประเภทของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิลาเนาเดิม อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และรายได้รวมของครอบครัว ศึกษาการเลือกสาขาวิชาและสถาบันที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามเพศ แผนการเรียน ฯลฯ เหตุผลการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก ได้แก่ การเตรียมตัวในการสอบคัดเลือกและระบบการสอบคัดเลือก ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทบวงมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนรับนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการจะได้ใช้ประกอบการวางแผนในการบริหารการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการรับนักศึกษาเข้าสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเลือกสาขาวิชาและสถาบันที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเหตุผลในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ แผนการเรียน ประเภทของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิลาเนาเดิม อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และรายได้รวมของครอบครัว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสาธิต โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก

(Stratified Sampling) และเพื่อให้มีการกระจายของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงใช้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสำนักงานทดสอบทางวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดสอบนักเรียนจากโรงเรียนทั้งหมดในกรุงเทพมหานครมาจัดลำดับคะแนน แล้วสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนทั้งสามประเภท ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 700 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งได้จากประมวลผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข แล้วนำไปทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปหักกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งได้ตอบมาทั้งสิ้น 630 ฉบับ ร้อยละ 90.00

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง เรียนในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และศิลปะในสัดส่วนใกล้เคียงกัน เป็นนักเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยเป็นนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตน้อยที่สุด และส่วนใหญ่มิมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคต้น ในระดับปานกลาง (2.01-3.00) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด

สำหรับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนพบว่า บิดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือมีกิจการส่วนตัวมากที่สุด เช่นเดียวกับมารดามีอาชีพค้าขายหรือมีกิจการส่วนตัวมากที่สุด ในด้านการศึกษาของบิดาและมารดาพบว่า ส่วนใหญ่มิได้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และมารดามีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาของบิดาและมารดาแล้วพบว่า ส่วนใหญ่มิได้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปสูงกว่ามารดา สำหรับรายได้รวมของครอบครัวอยู่ในระดับ 20,001 บาทขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาคือระดับ 8,001 - 20,000 บาท ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

2. การเลือกสาขาวิชาและสถาบันที่จะศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา

2.1 การเลือกสาขาวิชา

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา
ปรากฏผลดังนี้

สาขาวิชาที่เลือก เป็นลำดับที่หนึ่ง

สาขาวิชาที่นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ เลือกเป็นลำดับที่หนึ่ง
มากที่สุดคือ สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข รองลงมาคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์

สำหรับนักเรียนแผนการเรียนศิลปะ เลือกสาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์
และโบราณคดี เป็นลำดับที่หนึ่งมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาสังคมศาสตร์

ค่าความนิยมในการเลือกสาขาวิชา

นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มีค่าความนิยมในการเลือกสาขาแพทย-
ศาสตร์และสาธารณสุขมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และ
วิทยาการคอมพิวเตอร์

นักเรียนแผนการเรียนศิลปะมีค่าความนิยมในการเลือกสาขาอักษรศาสตร์
มนุษยศาสตร์และโบราณคดีมากที่สุด รองลงมาคือ สาขาสังคมศาสตร์

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนทั้งหมดแล้วพบว่า
สาขาที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาที่นักเรียนเลือกน้อยที่สุดคือ สาขา
ศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู

2.2 การเลือกสถาบันที่จะศึกษาคือในระดับอุดมศึกษา

สถาบันที่เลือก เป็นลำดับที่หนึ่ง

ผลการวิจัยพบว่า สถาบันที่นักเรียนเลือก เป็นลำดับที่หนึ่งมากที่สุดคือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ค่าความนิยมในการเลือกสถาบัน

จากผลการวิจัยได้ผล เช่นเดียวกับสถาบันที่นักเรียนนิยมเลือก เป็นลำดับที่หนึ่ง กล่าวคือ สถาบันที่อยู่ในความนิยมของนักเรียนมากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำหรับมหาวิทยาลัยจำกัดรับในส่วนภูมิภาคที่อยู่ในความนิยมของนักเรียนมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งเป็นที่นิยมมากที่สุดคือ วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกสถาบันกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า การเลือกสถาบันที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ เพศ แผนการเรียน ประเภทของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภูมิภาคเดิม อาชีพของมารดา การศึกษาของบิดาและมารดา

3. การเลือกสาขาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน

จากผลการวิจัยซึ่งพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า สาขาวิชาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครเลือกมากที่สุดตามลำดับได้แก่ สาขาสังคมศาสตร์ สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ สาขาวิจิตรศิลป์ สาขาอื่น ๆ สาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร และสาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวกับการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนพบว่า สถานภาพส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ ได้แก่ เพศ แผนการเรียน ประเภทของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดา การศึกษาของมารดา และรายได้รวมของครอบครัว

เมื่อเปรียบเทียบการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนโดยจำแนกตามสถานภาพส่วนตัวปรากฏผลดังนี้

เพศ

สาขาวิชาที่มีสัดส่วนนักเรียนหญิง เลือกเรียนมากกว่านักเรียนชายตามลำดับ ได้แก่ สาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี สาขาแพทยศาสตร์ และสาธารณสุข สาขาสังคมศาสตร์ และสาขานิติศาสตร์

สาขาที่มีสัดส่วนนักเรียนชาย เลือกเรียนมากกว่านักเรียนหญิงตามลำดับได้แก่ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร

แผนการเรียน

สาขาวิชาที่มีสัดส่วนของนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ เลือกเรียนมากกว่านักเรียนแผนการเรียนศิลปะตามลำดับ ได้แก่ สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ และสาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร

สำหรับสาขาวิชาที่มีสัดส่วนของนักเรียนแผนการเรียนศิลปะ เลือกเรียนมากกว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ตามลำดับได้แก่ สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี สาขานิติศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู และสาขาสังคมศาสตร์ ตามลำดับ

ประเภทของโรงเรียน

นักเรียนจากโรงเรียนทั้งสามประเภทคือ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสาธิตมีสัดส่วนการเลือกสาขาวิชาต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ยกเว้นบางสาขาวิชาได้แก่

สาขาจิตรศิลป์ เป็นสาขาที่นักเรียนโรงเรียนรัฐบาล เลือกเรียนน้อยที่สุดในขณะที่นักเรียนจากโรงเรียนสาธิต เลือกเรียนมากที่สุด

สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี และสาขาสังคมศาสตร์ เป็นสาขาที่นักเรียนจากโรงเรียนเอกชน เลือกเรียนมากที่สุด

สาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู เป็นสาขาที่นักเรียนจากโรงเรียนสาธิต เลือกเรียนน้อยที่สุด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เลือกเรียน เกือบทุกสาขาวิชามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง (2.01 - 3.00) มากที่สุด ยกเว้นนักเรียนที่เลือกสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข มีสัดส่วนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง (มากกว่า 3.00) มากที่สุด

ภูมิสำเนาเดิม

นักเรียนที่เลือกทุกสาขาวิชามีภูมิสำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ภาคกลาง แต่เป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

อาชีพของบิดาและมารดา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือก เกือบทุกสาขาวิชามีบิดาซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย หรือมีกิจการส่วนตัวมากที่สุด ยกเว้นนักเรียนที่เลือกสาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู มีบิดาประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด

สำหรับอาชีพของมารดาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีมารดาประกอบอาชีพ เช่นเดียวกับ บิดามากที่สุดคือ ค้าขายหรือมีกิจการส่วนตัว รองลงมาคืออาชีพรับราชการ และพนักงาน/ลูกจ้าง เอกชนในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

การศึกษาของบิดา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเรียน เกือบทุกสาขาวิชามีบิดาที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา

การศึกษาของมารดา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือก เกือบทุกสาขาวิชาส่วนใหญ่มีมารดาซึ่งมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไปในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

รายได้รวมของครอบครัว

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเกือบทุกสาขาวิชาส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้รวมในระดับตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไปมากที่สุด ยกเว้นนักเรียนที่เลือกสาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครูมาจากครอบครัวที่มีรายได้ในระดับต่ำกว่า 8,000 บาทมากที่สุด

4. เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาตามลำดับ 5 ลำดับแรก ได้แก่ ชอบเพราะวางแผนไว้ตั้งแต่ต้น เป็นสาขาที่น่าสนใจได้ประสบการณ์ที่น่าชื่นชื่น คิดว่าสามารถสอบเข้าเรียนได้ พิจารณาจากคะแนนสอบเข้าปีที่แล้วและจำนวนรับในปีนี้ และจบแล้วหางานทำได้ง่าย

สำหรับเหตุผล 5 ลำดับสุดท้ายได้แก่ สถาบันนี้มีผลงานออกสู่สังคมเสมอ เป็นสาขาที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของสังคมมาก เป็นสาขาที่กำลังอยู่ในความนิยมอย่างสูง อาจารย์ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนแนะนำ และเลือกตามเพื่อนที่สนิทกัน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นในการสอบคัดเลือกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

การวางแผนดำเนินชีวิตหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดประสงค์ที่จะทำงานในระหว่างเรียนด้วย โดยมีความเห็นว่า ควรทำงานควบคู่กับการเรียน และอีกส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า เรียนเพิ่มเติมและหางานทำเท่าที่มีโอกาส

รูปแบบการเรียนต่อและการวางแผนในการเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งเรียนต่อในมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐบาลมากที่สุด สำหรับการวางแผนการเรียนนักเรียนพิจารณาสาขาและสถาบันควบคู่กันมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการพิจารณาสาขาและสถาบันแล้วนักเรียนมีแนวโน้มที่จะพิจารณาสาขาวิชาที่จะเลือกศึกษาก่อนการพิจารณาสถาบัน

การเตรียมตัวในการเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา

นักเรียนส่วนใหญ่ทบทวนวิชาที่เรียนจากหนังสือหรือ เอกสารทางโรงเรียนด้วยตนเอง กวดวิชาสม่ำเสมอตลอดปี จัดหาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเพิ่มเติม

การวางแผนในการเรียนหากไม่สามารถสอบคัดเลือกพร้อม เข้ามหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐได้

นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งเรียนในมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย เอกชนมากที่สุด รองลงมาคือเรียนในมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ

สำหรับสถาบันที่เลือกศึกษาต่อมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รองลงมาคือวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ

นอกจากมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับและมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย เอกชนแล้ว นักเรียนบางส่วนยังเลือกศึกษาต่อในวิทยาลัยครูและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ความคิด เห็น เกี่ยวกับการสอบคัดเลือก

นักเรียนส่วนใหญ่มีความพอใจในรูปแบบที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดอยู่แล้ว และมีความเห็นว่าไม่ควรปรับปรุง โดยควรจัดสอบในรูปแบบการสอบครั้งเดียว โดยทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

การเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

1. สาขาวิชาที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับหนึ่งมากที่สุด จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เลือกสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราณี คุณสกุล (2530 : 52) ซึ่งพบว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เลือกสาขาเภสัชศาสตร์ ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุขตามการจำแนกสาขาวิชาของ

ISCED (International Standard Classification of Education) และสอดคล้องกับ ข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตาใหม่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา (2531 : 11) ซึ่งระบุข้อมูลของ นิสิตาใหม่ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนกรุงเทพมหานคร และเลือกสาขาแพทยศาสตร์เป็นลำดับหนึ่งมากที่สุด

สำหรับนักเรียนแผนการเรียนศิลปะพบว่า ส่วนใหญ่เลือกสาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี เป็นลำดับที่หนึ่งมากที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของปราณี คูสกุล (2530 : 52) ซึ่งพบว่า นักเรียนแผนการเรียนศิลปะเลือกสาขานิเทศศาสตร์เป็นลำดับที่หนึ่ง มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงปี 2530 เป็นช่วงที่มีการตื่นตัวในด้านนิเทศศาสตร์มาก อันเป็น ผลจากการพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ของสื่อมวลชน จึงทำให้ความนิยมของนักเรียนในช่วงนั้นมุ่งเข้าสู่ การศึกษาด้านนิเทศศาสตร์มาก แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ความนิยมของนักเรียนจะมุ่งไปใน ศาสตร์ที่เป็นที่นิยมของนักเรียนในแผนการเรียนศิลปะตามปกติ เพราะเป็นศาสตร์ที่เอื้อต่อนักเรียน แผนการเรียนศิลปะมากคือ สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยนักเรียนจากต่างจังหวัด ซึ่ง เทอดศักดิ์ รัตนมณี (2507 : 54) ได้ทำการวิจัยสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัด นครสวรรค์ ปีการศึกษา 2507 พบว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นนักเรียนชาย เลือกสาขาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด และนักเรียนหญิงเลือกสาขาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มากที่สุด ในขณะที่นักเรียนแผนการเรียนศิลปะทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเลือกวิชาวิชาชีพครู มากที่สุด

หากพิจารณาสาขาที่นักเรียนในกรุงเทพมหานครทั้งแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ และแผนการเรียนศิลปะเลือกเรียน เป็นลำดับที่หนึ่งมากที่สุดแล้วจะเห็นได้ว่า ทั้งสาขาแพทยศาสตร์ และสาธารณสุข และสาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี ต่างเป็นสาขาที่เป็นที่นิยม สูงสุด มีคะแนนสอบคัดเลือกเข้าสูงสุดทั้งในสายวิทยาศาสตร์และศิลปะ และมีการแข่งขันสูงมาก แต่เนื่องจากนักเรียนในกรุงเทพมหานครอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีองค์ประกอบหลายประการที่ ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจค่อนข้างสูงในการเลือกสาขาวิชาดังกล่าว จึงทำให้การตัดสินใจเลือก สาขาวิชาลำดับที่หนึ่งของนักเรียนทั้งสองแผนการเรียนมุ่งไปในสองสาขาวิชาดังกล่าว ดังนั้นเมื่อ เปรียบเทียบผลการวิจัยการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในต่างจังหวัด ซึ่ง เทอดศักดิ์ รัตนมณี ได้ทำการวิจัยไว้แล้ว ผลการวิจัยจึงแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน

2. ค่าความนิยมในการเลือกสาขาวิชา จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแผนการเรียน วิทยาศาสตร์ นิยมเลือกเรียนสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุขมากที่สุด รองลงมาคือ สาขา วิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนแผนการเรียน ศิลปะนิยมเลือกเรียนสาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์และโบราณคดี มากที่สุด รองลงมาคือ สาขา สังคมศาสตร์ ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนเลือกสาขาวิชาของนักเรียนที่เอื้อต่อแผนการเรียนของคน รวมทั้ง เป็นสาขาวิชาที่หางานทำได้ง่าย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญอันหนึ่งในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ของนักเรียนตามผลการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาภาพรวมของการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนแล้ว พบว่า สาขาที่นักเรียนเลือกมากที่สุดคือ สาขาสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ เป็นเพราะสาขานี้ เป็นสาขา ที่มีขอบข่ายครอบคลุมในหลาย ๆ แขนงทั้งในด้าน รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และ การบัญชี นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ จึงทำให้นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนสามารถเลือก เรียนได้

สำหรับสาขาที่นักเรียนเลือกเรียนรองลงมาคือ สาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และโบราณคดี และสาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ เพราะแต่ละสาขาที่กล่าวมานี้ เป็นสาขาเฉพาะที่นักเรียนแผนการเรียนศิลปะ และแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เลือกเรียนได้เท่านั้น

สำหรับสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุขถึงแม้ว่าจะ เป็นสาขาที่มีนักเรียนแผน การเรียนวิทยาศาสตร์เลือกเรียน เป็นลำดับหนึ่งมากที่สุด แต่ก็ เป็นเพียงนักเรียนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว ค่าความนิยมในการเลือกสาขานี้จึงอยู่ในระดับรองลงมาจาก สาขาอื่น ๆ

การเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่จะศึกษาต่อ

1. สถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนเลือกเรียน เป็นลำดับที่หนึ่ง จากผลการวิจัยพบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร เลือกมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราณี คูสกุล (2531 : 46) และจากข้อมูลนิสิต ใหม่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2531 (2531 : 11) พบว่านิสิตใหม่ซึ่งส่วนใหญ่ มีพื้นฐานเป็นนักเรียนกรุงเทพมหานคร เลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นลำดับที่หนึ่งมากที่สุด เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เป็นเพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีสาขาวิชาให้ นักเรียนเลือกเรียนครอบคลุมหลายสาขาวิชาใน 15 คณะ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาศาสตร์

กายภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนมุ่งเลือกสาขาวิชาตามความสนใจ ดังนั้นเมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่และมีสาขาวิชาให้เลือกเรียนมากมายประกอบกับความ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เก่าแก่ที่สุดและสะสมชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ มานาน จึงเป็นสถาบันที่นักเรียนเลือกเรียนมากที่สุด เป็นลำดับที่หนึ่ง

สำหรับสถาบันที่นักเรียนเลือกรองลงมาจากรวมจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพราะเมื่อพิจารณาสาขาวิชาที่นักเรียนทั้งสองแผนการเรียนเลือกมากที่สุดคือ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาที่นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เลือกเรียนมา รองลงมา จากสาขาแพทยศาสตร์และสาธาณสุขคือ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ดังนั้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ซึ่งจัดการเรียนการสอนทางด้านสาขาสังคมศาสตร์มาก และได้ขยายสาขาวิชาใหม่ ๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ประกอบกับการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเก่าแก่สถาบันหนึ่ง เช่นเดียวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้สะสมชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ จึงเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความนิยมมาก เช่นเดียวกัน

2. ค่าความนิยมในการเลือกสถาบันอุดมศึกษา จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ผล เช่นเดียวกับการเลือกสถาบันลำดับที่หนึ่ง กล่าวคือ สถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนนิยมเลือกเรียน เป็นลำดับที่หนึ่งคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ด้วยเหตุผล เช่นเดียวกับการเลือกสถาบันลำดับที่หนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

การเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

1. เพศ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาซึ่งมีผู้ค้นพบ เช่น อิงลิช (English, 1971 : 6730) พบว่า เพศ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับระดับความคาดหวังทางการศึกษา โดยเพศชายมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงกว่าเพศหญิง รวมทั้งผลการวิจัยของ นาวิณ รุ่งรส (2524 : 53) และ สนั่น ประจงจิตร (2524 : 68) ซึ่งพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อและการเลือกอาชีพของนักเรียน

เมื่อจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สาขาที่นักเรียนหญิงเลือกเรียนมากกว่านักเรียนชายมากที่สุดคือ สาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู ในขณะที่สาขาซึ่งนักเรียนชายเลือกเรียนมากกว่านักเรียนหญิงคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบสาขาทั้งสองแล้วจะเห็นว่าสาขาวิศวกรรมศาสตร์เป็นสาขาที่มีการแข่งขันสูง คะแนนสอบคัดเลือกเข้าสู่สูงกว่าสาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครูมาก จึงกล่าวได้ว่า นักเรียนชายมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนหญิง

2. แผนการเรียน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า แผนการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันย่อมมีกรอบความคิดในการเลือกสาขาวิชาตามแผนการเรียนของตน เช่น นักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เลือกสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ และสาขาวิทยาศาสตร์การเกษตร ในขณะที่นักเรียนแผนการเรียนศิลปะเลือกสาขาอักษรศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และโบราณคดี ศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครู มากกว่านักเรียนอีกแผนการเรียนหนึ่ง

3. ประเภทของโรงเรียน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ประเภทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้การตัดสินใจเลือกสาขาวิชาแตกต่างกันตามประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนเรียนด้วย เช่น นักเรียนจากโรงเรียนสาธิต เลือกสาขาวิจิตรศิลป์สูงกว่านักเรียนจากโรงเรียนประเภทอื่น ๆ เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตเน้นให้นักเรียนมีทักษะและความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการด้านการวาดภาพซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในการสอบคัดเลือกเข้าสาขาวิชาวิจิตรศิลป์ จึงทำให้นักเรียนจากโรงเรียนนี้เลือกสาขาวิจิตรศิลป์มากกว่านักเรียนจากโรงเรียนประเภทอื่น ๆ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคต้น ปีการศึกษา 2531 มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาของสมิทธิ และซอห์ลสตรอม (Smith, 1972 : 5517, Sahlstrom 1962 : 2637-2638) นิโคลสัน (Nicholson, 1964) จุมพล หนิมพานิช (2513) ศิริลักษณ์ จินดากุล (2510) ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเลือกเรียนต่อของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง (มากกว่า 3.00) เลือกสาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข ทั้งนี้เพราะสาขานี้เป็นสาขาที่นิยม เป็นอย่างมากมีการแข่งขันสูง และคะแนนสอบคัดเลือกเข้าอยู่ในระดับที่สูงมาก ผู้ที่สอบแข่งขันต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นใจเพียงพอ จึงทำให้นักเรียนที่เลือกสาขานี้ส่วนใหญ่มิได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมากกว่านักเรียนที่เลือกสาขาอื่น ๆ

5. อาชีพของบิดาและมารดา จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเกือบทุกสาขาวิชามีบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือมีกิจการส่วนตัว ซึ่งมีข้อสังเกตว่า นักเรียนที่ศึกษาจบการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย และมุ่งที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษา แทนที่จะมุ่งไปศึกษาในด้านที่ประกอบวิชาชีพได้โดยเร็ว เพราะนักเรียนเหล่านี้มีบิดามารดาที่มีอาชีพซึ่งทำให้ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับดี ตามผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า รายได้รวมของครอบครัวนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงคือ 8,001 - 20,000 บาท และ 20,001 บาทขึ้นไป

สำหรับความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาพบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของซิลแลน (Clellan, 1968) สตีเฟนสัน (Stephenson, 1955) จุมพล หิมพานิช (2518 : 155-156) ที่พบว่าบุตรมีความโน้มเอียงที่จะเลือกอาชีพตามบิดาของตน

6. การศึกษาของมารดา จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน ทั้งนี้เพราะในสภาพสังคมไทย มารดามีความใกล้ชิดในการอบรมเลี้ยงดูบุตรธิดาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นมารดาจึงมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาของนักเรียน

7. รายได้รวมของครอบครัว ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า รายได้รวมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเตรียมตัวศึกษาต่อ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีการทวนวิชาสม่ำเสมอตลอดปี ดังนั้นบิดามารดาจึงจำเป็นต้องมีฐานะเศรษฐกิจ มีกำลังความสามารถเพียงพอที่จะให้การสนับสนุนได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก็ได้ผลสอดคล้องกันในด้านรายได้ของครอบครัวนักเรียนซึ่งพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ รังสรรค์ ธนะพรพรรณ (2518 : 52) ก็ได้ผลสอดคล้องกันด้วยคือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อการวางแผนการศึกษาต่อของนักเรียน

เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ในการเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อ นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจตามลำดับ 5 ลำดับแรกคือ ชอบเพราะวางแผนไว้ตั้งแต่ต้น เป็นสาขาที่น่าสนใจ ได้ประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้น คิดว่าสามารถสอบเข้าเรียนได้ พิจารณาจากคะแนนสอบเข้าปีที่แล้ว และจำนวนรับในปีนี้ และจบแล้วหางานทำได้ง่าย

เมื่อวิเคราะห์เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาแล้วมีข้อสังเกตว่า เป็นเหตุผลที่เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของนักเรียน เป็นส่วนใหญ่ โดยนักเรียนพิจารณาจากความสนใจของตนเอง ประเมินจากความสามารถว่าจะสอบ เข้าได้แล้วพิจารณาจากคะแนนสอบ เข้าปีที่แล้วและจำนวนรับ ในปีนี้ประกอบกัน ซึ่งการที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนในกรุงเทพมหานครอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่เทียบพร้อมใกล้เคียงกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษา รวมทั้งข้อมูลจากสื่อมวลชนที่เผยแพร่ ข่าวสารการศึกษาต่าง ๆ อย่างมากมายจึงทำให้นักเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความมั่นใจ เพียงพอที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน

นอกจากเหตุผลที่เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของนักเรียนแล้วมีข้อสังเกตอีก ประการหนึ่งคือ นักเรียนพิจารณาสาขาวิชาที่จบแล้วหางานทำได้ง่าย ทั้งนี้เพราะในสภาพสังคม ปัจจุบันที่มีปัญหาการว่างงาน เป็นปัญหาสำคัญยิ่งอันหนึ่ง จึงทำให้นักเรียนตระหนักถึง เรื่องนี้ในการ ที่จะตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ดังจะเห็นได้ว่าข้อมูลการเลือก สาขาวิชาของนักเรียนมุ่งความสนใจไปที่สาขาแพทยศาสตร์และสาธารณสุข สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ และสาขาสังคมศาสตร์อันได้แก่ นิเทศศาสตร์ และ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี เป็นจำนวนมาก ตามการขยายตัวของงานในด้านนี้ ในขณะที่สาขาศึกษาศาสตร์และฝึกหัดครูซึ่งเป็นสาขาที่มีปัญหาการว่างมากสูงมากในระยะนี้จึงได้รับความนิยมน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่น ๆ

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า เหตุผลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อของนักเรียน อันเนื่องมาจากฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนมีน้อยมาก เป็นลำดับที่ 21 จากเหตุผลทั้งหมด 22 ข้อ เหตุผลส่วนใหญ่เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของนักเรียนทั้งสิ้น ซึ่งบางครั้งอาจ เปิดการผิดพลาด เพราะนักเรียนประเมินจากความชอบและความสามารถของตนเอง แต่เมื่อเรียนในสาขาวิชานั้น ในระยะหนึ่งแล้ว ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะไม่สอดคล้องกับลักษณะหรือความสามารถ ที่แท้จริงของนักเรียน ดังนั้นฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนจึงน่าจะเพิ่มบทบาทในการแนะแนวทาง ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่ นักเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อแนะนำการเลือกวิถีชีวิตที่เหมาะสมสำหรับ ตัวนักเรียนในอนาคต

ความคิด เห็น เกี่ยวกับการสอบคัดเลือก

1. ในด้านการวางแผนดำเนินชีวิตหลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากผลการวิจัยมีข้อสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดมีความประสงค์จะทำงานในระหว่างเรียนด้วยมากกว่าที่จะเรียนเพียงอย่างเดียว โดยมุ่งที่จะเรียนไปมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐบาลมากที่สุด สำหรับการตัดสินใจในการเลือกเรียนนั้น นักเรียนมีแนวโน้มในการพิจารณาสาขาวิชา มากกว่าที่จะพิจารณาสถาบัน

สำหรับในประเด็นที่นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งที่จะทำงานในระหว่างเรียนด้วย ทั้ง ๆ ที่นักเรียนส่วนใหญ่นี้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง อาจเป็นเพราะนักเรียนมองเห็นความสำคัญของการทำงานเสริมประสบการณ์ในระหว่างเรียนด้วย อันจะช่วยเสริมคุณค่าของนักเรียนในระหว่างการเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และจะเป็นผลดีในการนำประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อการประกอบวิชาชีพในอนาคตอีกด้วย ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะการเรียนการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่ควรจะได้มีโครงการเสริมประสบการณ์ให้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สามารถนำวิชาความรู้ไปประยุกต์ในชีวิตจริง เพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพในอนาคตอีกด้วย

ในด้านการเลือกสาขาวิชาซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงสาขาวิชาที่เลือกเรียนต่อมากกว่าสถาบันการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนตระหนักถึงปัญหาการว่างงาน (ตามเหตุผลสำคัญข้อหนึ่งในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียน) จึงมุ่งที่การเลือกสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากกว่าที่จะพิจารณาเฉพาะสถาบันการศึกษา

2. ในด้านการเตรียมตัวในการเข้าเรียนมหาวิทยาลัย นักเรียนส่วนมากจะศึกษาทบทวนวิชาที่เรียนจากหนังสือหรือเอกสารทางโรงเรียนด้วยตนเอง หาตำราหรือเอกสารมาเพิ่มเติม และทบทวนวิชาสม่ำเสมอตลอดปี ซึ่งในประเด็นเรื่องการทบทวนวิชานี้ พบว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526 : 20) ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนทบทวนวิชาก่อน เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนในกรุงเทพมหานครมาจากครอบครัวที่มีรายได้ในระดับสูง ผู้ปกครองมีความสามารถและกำลังเพียงพอที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานของตนทบทวนวิชาได้สม่ำเสมอตลอดปี นอกจากนี้

กระบวนการ เรียนการสอนในโรงเรียน กวดวิชา มุ่งเน้นในเรื่องการสอบคัดเลือก เป็นสำคัญ มีการนำเอาข้อสอบคัดเลือกเก่ามาเฉลยทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับข้อสอบและการทำข้อสอบคัดเลือก จึงทำให้นักเรียนในกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญต่อการกวดวิชาสูงมาก

นอกจากนี้การสอบคัดเลือก เข้าสถาบันอุดมศึกษาโดยเน้นที่การวัด เนื้อหาความรู้ทางวิชาการ เพียงอย่างเดียว นั้น ขัดกับหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรที่กว้างและเป็นพื้นฐานทางอาชีพ ดังนั้นจึงเกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและการสอบคัดเลือกเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

3. ในด้านการวางแผนการศึกษาหากไม่สามารถสอบคัดเลือกร่วม เข้ามหาวิทยาลัย จากัดรับของรัฐได้ นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งศึกษาในมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย เอกชนมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีพื้นฐาน เศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับดี จึงมีความสามารถที่จะให้การสนับสนุนให้เรียนในมหาวิทยาลัย/วิทยาลัย เอกชนได้ ประกอบกับในช่วงไม่นานนี้มีสถาบันอุดมศึกษา เอกชน เกิดขึ้นอย่างมากและสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่ดังมาในระยะแรก ๆ ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วมีการ เปิดสาขาวิชาใหม่ตามความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน รวมทั้งบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน เหล่านี้สำเร็จการศึกษาออกมาเป็นกำลังสำคัญของสังคม เป็นจำนวนมากขึ้น ดังนั้นค่านิยมของนักเรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในช่วงระยะหลัง ๆ นี้จึงสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

4. ในด้านความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอบคัดเลือก นักเรียนมีความสนใจในรูปแบบ การสอบคัดเลือกแบบที่เป็นอยู่ปัจจุบันและมีความเห็นว่า ควรจัดสอบครั้งเดียวโดยทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งที่ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาได้มีความพยายามถึง 2 ครั้ง ที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละสถาบันจัดสอบคัดเลือกเองคือเมื่อ พ.ศ.2503 และ พ.ศ.2509 แต่การดำเนินการทั้ง 2 ครั้งนั้นประสบปัญหา มากมายจึงต้องจัดสอบครั้งเดียวโดยทบวงมหาวิทยาลัย เป็นผู้ประสานงานแบบที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

5. ในด้านสถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนวางแผนที่จะศึกษา หากไม่สามารถสอบคัดเลือก เข้ามหาวิทยาลัย จากัดรับของรัฐได้ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยรามคำแหง รองลงมาคือ วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ โดยมีสัดส่วนการเลือกมหาวิทยาลัยรามคำแหง และวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจไม่แตกต่างกันนัก เป็นเพราะนักเรียนส่วนหนึ่งที่เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความประสงค์จะทำงานในระหว่างที่เรียนด้วย สำหรับนักเรียนที่เลือกวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ ซึ่งจะมีการจัดสอบคัดเลือกอีกครั้งหนึ่งในเดือนสิงหาคมของทุกปี อันเป็นช่วงหลังจากการสอบคัดเลือกฯ โดยทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เป็นเพราะวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจจัดการเรียน

การสอนส่วนใหญ่เน้นทางด้านบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของสาขาสังคมศาสตร์ อันเป็นสาขาที่อยู่ในความสนใจและนักเรียนเลือกเรียนมากสาขาหนึ่ง ประกอบวิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีชื่อเสียงในด้านการผลิตบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจมากที่สุด ในปัจจุบันจึงทำให้ความนิยมของนักเรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษา เอกชนแห่งนี้สูงมาก

ข้อ เสนอแนะ

ก. ข้อ เสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่า เหตุผลที่สำคัญในการเลือกตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักเรียน เหตุผลหนึ่งคือ การมีงานทำ ดังนั้นในการวางแผนการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา จะต้องคำนึงให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการกำลังคนของประเทศด้วย นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่า เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนน้อยมากคือ เหตุผลอื่นที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน ดังนั้นฝ่ายแนะแนวควรจะเพิ่มบทบาทให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อแนะแนวทางที่เหมาะสมในการเลือกวิชาชีพสำหรับนักเรียนในอนาคต

2. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความประสงค์จะทำงานในระหว่างเรียนด้วย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาควรจะได้คำนึงถึงคือ การจัดการศึกษาในรูปแบบการเสริมประสบการณ์ให้มากขึ้นนอกเหนือจากการศึกษาในชั้นเรียน

3. จากการวิจัยพบว่า การกวดวิชาเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนในกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะระบบการสอบคัดเลือกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เอื้อต่อการกวดวิชาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นรัฐควรจะสนับสนุนให้มีการปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกที่ไม่เป็นการวัดความรู้ทางด้านสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว เพราะจะทำให้กลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวดีได้เปรียบอันเป็นผลให้การจัดการศึกษาเอื้อต่อบุคคลเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

4. จากการวิจัยพบว่า นอกจากมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐแล้วสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้เข้ามามีบทบาทและเป็นที่สนใจของนักเรียนมากขึ้น ค่าความนิยมของนักเรียนที่มีต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เจน ดังนั้นรัฐจึงควรจะได้ให้การสนับสนุนต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยิ่งขึ้น อันจะเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาส่วนหนึ่งให้เอกชนได้มีส่วนดำเนินการด้วย

ข. ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนทั่วประเทศจำแนกตามสภาพท้องถิ่นของนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคด้วย
2. ควรมีการศึกษาย่างจริงจังถึงการพัฒนารูปแบบการสอบคัดเลือก โดยไม่เน้นเฉพาะเนื้อหาวิชาการเพียงอย่างเดียวเพื่อกระจายโอกาสการศึกษายิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย